

PROCES EDUKACYJNY W SZKOLE OGÓLNOKSZAŁCĄCEJ OCZAMI RODZICÓW

Artykuł przedstawia wyniki badań ankietowych rodziców uczniów szkół ogólnokształcących w kwestii gotowości do realizacji twórczej osób w okresie dojrzewania podczas pozaszkolnej pracy edukacyjnej. Artykuł podkreśla konieczność rozwijania własnej aktywności twórczej w okresie dojrzewania i wskazuje warunki niezbędne do powstania gotowości do własnej aktywności twórczej u młodzieży. Wyjaśnione zostały cechy tworzenia się gotowości do podejmowania własnej aktywności twórczej w okresie dojrzewania, i zauważono, że system edukacyjny szkół podstawowych powinien być ukierunkowany na rozwój osobowości twórczej, jej inicjatyw jednocześnie uwzględniając jej potrzeby i umiejętności.

Słowa kluczowe: aktywność, rodzice, proces edukacyjny, młodzież, stymulacja, samorealizacja twórcza, tworzenie gotowości.

** O. Flarkowska
Kierownik oddziału
wsparcia metodologicznego
badań monitoringowych
Instytutu Technologii
Innowacyjnych i Treści
Oświaty
Ministerstwa oświaty i
nauki Ukrainy
(Kijów, Ukraina)*

THE EDUCATIONAL PROCESS IN SECONDARY SCHOOL THROUGH PARENTS EYES

This article is devoted to the results of a survey study of parents of pupils of secondary schools on the formation of readiness for creative self in adolescence during extracurricular educational work. The article focuses on the need to develop creative self-realization. Defined the conditions necessary for the formation of readiness for creative self-adolescents and the features of formation of readiness for creative self in adolescence. The article states that educational public school system should be aimed at develop self-realization the creative person, the development of initiatives to meet the needs and abilities.

Keywords: activity; parents; broughtthe process; teenager; incentives; creativeself-realization; formation ofreadiness.

ВИХОВНИЙ ПРОЦЕС ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ОЧИМА БАТЬКІВ

Стаття присвячена результатам дослідження опитування батьків учнів загальноосвітніх навчальних закладів щодо формування готовності до творчої самореалізації у підлітковому віці у процесі позакласної виховної роботи. В статті акцентовано на необхідності формування творчої самореалізації у підлітковому віці та визначено умови, необхідні для формування готовності до творчої самореалізації підлітків. З'ясовано особливості формування готовності до творчої самореалізації у підлітковому віці, а також зазначено, що виховна система загальноосвітнього навчального закладу має бути спрямована на розвиток творчої особистості, розвиток її ініціативи з урахуванням потреб і здібностей.

Ключові слова: активність; батьки; виховний процес; підліток; стимулювання; творча самореалізація; формування готовності.

Постановка проблеми. Виховання відіграє особливу роль у формуванні нового покоління, передачі загального історичного досвіду, з її багатомірністю, багатоаспектністю поглядів, почуттів, уявлень, переконань, принципів, цілей і засобів здійснення власної активності, реалізації своєї волі в прагненнях, бажаннях, в діяльності. Саме виховання, спрямовує особистість до свого шляху самореалізації, вибору форми і змісту поведінки.

Інтенсивний розвиток теорії виховання в нашій країні базується на ідеях П.Блонського, А.Макаренка, К.Ушинського, Н.Крупської, С.Шацького та інших педагогів 20-30-х років ХХ століття. Саме в ці роки були закладені основи теорії виховання з розвитком творчої особистості, «людина не виховується частинами», як стверджував А.Макаренко. Концепція цілісного виховання, що відображає педагогічну дійсність із позицій її системного розуміння, «може стати, – як зазначав автор, – своєрідним «каркасом», що забезпечує синтезування безлічі поки ще нерідко розрізнених педагогічних знань, накопичених в ході досліджень, здійснюваних на базі функціонального підходу» [5, с.131].

Цю думку поділяв Ю.Сокольніков, він вважав, що процес виховання є «результатом функціонування не однієї системи а декількох, у які у цей час введена особистість» [5,с.131]. Ці системи об'єднані між собою, а також мають і свої специфічні призначення, структуру, зміст, форми організації діяльності вихованців і вихователів. Таку думку підтримував і М.Болдирьов, він підкреслював, що «виховання – це цілісний процес. Людина виховується як цілісна особистість. Неможна спочатку формувати моральні якості, а потім привчати до праці; спочатку займатися естетичним вихованням, а потім переходити до фізичного. Особистість розвивається не частинами, а цілісно. Звичайно характер виховних задач, об'єм і глибина змісту виховання, співвідношення його видів і розділів на різних стадіях розвитку учнів будуть не однаковими. Але на всіх етапах організації виховної діяльності не потрібно забувати про основні цілі школи – про всебічний, гармонійний розвиток особистості» [1,с.11].

Предметом вивчення Н.Крупської був вплив на підлітків позитивного героя і ідеалу, а також видів діяльності, які мають пафосний і романтичний характер [3;4]. Підлітки часто формують модель своєї поведінки, тип мислення, манери, наслідуючи педагога. Тому вчителю потрібно постійно працювати над собою, відчувати й усвідомлювати важливість та відповідальність за особистість, яка формується. Школа має сформувати особистість, здатну активно перетворювати навколишній світ, максимально реалізовувати власні творчі можливості і провідною умовою цього є готовність педагога до цієї сфери професійної діяльності.

Експериментальна робота (створення дитячих клубів, дитячих садків, колоній) дала можливість С.Шацькому сформулювати низку принципів, універсальних для організації як навчальної, так і позакласної роботи з дітьми, які потім ввійшли в основу його методу, а найближчою метою він називає «організацію дитячого життя в кожен даний момент». Організація дитячого життя, на думку С.Шацького, – це організація діяльності. Автор вказує, що організація діяльності повинна відповідати віковим періодам розвитку дітей, а також бути по можливості необхідною для них [6].

Отже, педагогічна діяльність має, перш за все, спиратися на особистісні особливості підлітка, а організація діяльності підлітків на власний досвід та досвід накопичений людським досвідом. Таким чином, основне завдання загальноосвітнього навчального

закладу – зв'язати в єдиний процес всі види діяльності підлітка, та методом вправ закріпити корисні зміни фізичного і психічного стану підлітків, які виникають у результаті діяльності. Крім того, під час організації діяльності підлітків слід враховувати вплив матеріального і соціального середовища, що оточує підлітка, тому що весь педагогічний процес змінюється залежно від зміни середовища.

Аналіз актуальних досліджень. Проблема виховання творчої самореалізації підлітків завжди привертала увагу теоретиків і практиків виховання. Про необхідність організації процесу формування творчої самореалізації стверджували в своїй роботі Ш.Амонашвілі, М.Болдирьов, П.Блонський, А.Возняк, І.Зязюн, В.Кремень, А.Макаренко, Г.Пустовіт, Сокольніков, В.Сухомлинський, С.Сисоєва, К.Ушинський тощо.

Мета статті. Вивчення думки батьків щодо педагогічних умов формування творчої самореалізації підлітків у загальноосвітніх навчальних закладах та уявлень батьків про стимулювання творчої самореалізації підлітків.

Виклад основного матеріалу. Сім'я – основа навчально-виховної роботи в загальноосвітньому навчальному закладі. Як зазначав В.Васютинський, соціальною основою розвитку суспільства є безперервне передання символічних значень від покоління до покоління. Діти, починаючи засвоювати систему символічних значень, приєднуються до суспільства і стають його частиною. Таким чином, сім'я виконує роль основного посередника в трансляванні суспільних впливів на особу. Батьки, як найперші соціалізаційні особи, мають психологічний пріоритет у впливі на дитину, закладаючи основи її особистісного поставання [2, с.12].

Отже, ми можемо дійти висновку, що важливість залучення батьків до роботи навчального закладу викликано не тільки необхідністю знати умови навчання і виховання дітей у навчальному закладі, становище дитини в системі відносин колективу, а й тим, що батьки можуть взяти на себе організацію конкретної роботи в класі відповідно до своїх можливостей. Саме батьки є організаторами розвиваючої взаємодії в родині, та прикладом у процесі особистісного росту підлітка.

Анкетування батьків і аналіз результатів було спрямовано на з'ясування думки батьків щодо заходів, які проводяться у навчальному закладі, показників ефективності роботи педагогів навчального закладу, взаємозв'язку школи з батьками, форм роботи з батьками для підвищення ефективності роботи педагогічного колективу в напрямі формування готовності до творчої самореалізації підлітків, думки батьків щодо умов, які створені в навчальному закладі для розвитку творчих здібностей підлітків. Рівень актуальності батьків щодо питання розвитку готовності до творчої самореалізації підлітків.

За формою анкета містять як закриті, так і відкриті питання. У питаннях закритої форми було запропоновано вибрати одну правильну відповідь, яка була позначена «о», або вибирати декілька відповідей з позначкою «?» із декількох варіантів. У таких питаннях відповіді розміщено у певному порядку. Також анкета містить питання відкритої форми, що дозволило респонденту вільно конструювати відповідь або доповнювати (завершувати) частковий варіант відповіді.

У опитуванні взяли участь 53 респонденти, з них: 81% жінок та 19% чоловіків.

Як свідчать результати опитування 89% батьків беруть активну участь у житті навчального закладу, 11% респондентів добре інформовані щодо проведення заходів, які проводяться у навчальному закладі, але з якихось причин не беруть в таких заходах участі.

На думку батьків важливою формою позакласної виховної роботи в школі є гурткова робота, про це зазначають 60% респондентів. Відвідування гуртків, секцій, студій, клубів доступне для їхніх дітей. На їх думку гуртки за уподобаннями, бажаннями не тільки дають

широкі можливості всебічного розвитку підлітків, а і розширюють їх внутрішню культуру, а, головне, здібності, таланти. Така робота розвиває естетичні та художні смаки підлітків, їх творчі здібності, поглиблює знання, виховує почуття краси, зазначають у своїх відповідях респонденти. Разом з тим 40% батьків зазначають, що дитина не відвідує гурток у школі, та вказали на такі причини: моя дитина не відвідує гурток, бо немає часу, діти перевантажені домашніми завданнями із навчальних предметів – 47,6%, в школі відсутній гурток, який цікавить дитину – 6(28,5%), відвідує позашкільний заклад, заняття в іншій школі, тощо – 23,8%.

Дбаючи про розвиток творчих здібностей у підлітків, залучаючи їх до творчої праці у навчальних закладах через позакласну виховну роботу створено необхідні умови для розвитку всіх без винятку психічних якостей підлітків. Залучення підлітків до творчої діяльності розкриває перед ними горизонти людських можливостей і сприяє правильному визначенню свого місця в житті, власних умінь та здібностей. Із відповідей опитаних респондентів можемо дійти висновку, що 88,7% батьків вважають, що позакласна виховна робота ефективно сприяє творчому розвитку особистості підлітків, а 7,5% респондентів зазначили, що на їх думку така робота в школі не потрібна тому що ведеться на неналежному рівні, 3,8% респондентам було важко відповісти на це запитання.

На думку 94,3% респондентів підтримка талановитих та обдарованих дітей, сприяння самовдосконаленню і самоствердженню юних талантів, розвитку їх творчих здібностей здійснюється завдяки участі у різноманітних конкурсах, турнірах, учнівських олімпіадах, виставках та змаганнях. Діти цих респондентів залюбки беруть участь у таких заходах, а 5,7% опитаних респондентів констатували, що їх діти не мають бажання брати участь у зазначених вище заходах.

Як зазначають результати нашого дослідження стимулювання творчої активності передбачає створення умов у загальноосвітньому навчальному закладі, під час яких активна творча діяльність дає певні результати, стає необхідною і достатньою умовою задоволення значних і соціально обумовлених потреб підлітка, формування у нього готовності до творчої самореалізації. Про необхідність стимулювання творчої активності підлітків зазначили 100% батьків. Ціль стимулювання – не тільки спонукати підлітка до активної творчої діяльності, а й зацікавити його в такій діяльності. Думки батьків щодо того, чи створені в навчальному закладі належні умови для розвитку творчих здібностей підлітків, розподілилися таким чином: більшість батьків, а саме 58,8%, вказали на те, що, на їх думку, в школі створено належні умови для розвитку творчих здібностей дитини, 30% зазначили, що частково, 7,5% було важко відповісти на це запитання, а 1,9% вважає, що в навчальному закладі не створено належних умов для розвитку творчих здібностей підлітків.

Важливою умовою ефективної позакласної виховної роботи є співробітництво школи і сім'ї, яке передбачає належний рівень педагогічної культури батьків. Тісний взаємозв'язок школи та сім'ї може розвиватися завдяки педагогічній освіті батьків і залученню їх до виховної роботи. Найцікавішими формами співпраці батьки підлітків визнали бесіди з класним керівником 69,8% та запрошення на відкриті уроки 66%, до того ж 56,6% респондентів зазначили, що цікавим для них є залучення батьків до проведення екскурсій, а 39,6% – до проведення спортивних змагань. І лише для 1,9% батьків цікавим є письмове спілкування з педагогами. Також батьки додали що їх цікавлять такі форми співпраці як спільний відпочинок «діти-батьки-вчителі» та онлайн – спілкування.

Як зазначають результати нашого дослідження розвиток підлітка – це процес становлення особистості, вдосконалення його фізичних та духовних сил під впливом зовнішніх і внутрішніх, керованих і некерованих чинників, серед яких найважливішими є

цілеспрямоване виховання. Пріоритетними напрямками розвитку підлітків батьки вказали: 90,7% – інтелектуальний розвиток, 73,6% – духовний розвиток, 67,9% – самореалізація у майбутньому, 58,5% – творча діяльність, 54,7% – соціальні навички і 52,8% – фізичний розвиток, 39,9% – трудові навички, 34% – допомога сім'ї, також додатково респонденти вказали про гармонійний розвиток.

З народження дитини батьків хвилює їх майбутнє. Значна кількість батьків 60,4% спираються на те, що майбутнє дітей залежатиме від власних здібностей самого підлітка, волі, умінь. Однакова кількість респондентів по 18,9% зазначили, що залежатиме від стану соціально-економічного розвитку держави та від того як підліток зможе самореалізуватися в майбутньому. Також 7,5% зазначили, що це буде залежати від того, чи зможе їх дитина скористатися наявними обставинами для здійснення своїх життєвих планів і від матеріальної забезпеченості та зв'язків батьків 17%. Ці батьки почуваються зобов'язаними робити все від них залежне, аби їхні діти, коли виростуть, жили добре, тобто почувалися до певної міри спокійно і безтурботно. Із-поміж всіх опитаних 3,8% було важко відповісти на це запитання.

Першочерговими чинниками, які є найбільш впливовими на досягнення успіху в житті, на думку респондентів, є високий рівень освіти, професіоналізм – 66%, віра в себе – 60,4%. Допмагають молоді досягти успіху в житті чіткі життєві орієнтири – 56,6% та почуття відповідальності – 17,32,1%. Однакова кількість респондентів зазначили сумлінне старання, наполегливу працю; вольові якості, уміння підпорядковуватися обставини – по 24,5%, творчий підхід до справи – 20,8%, а також і матеріальна забезпеченість та зв'язки батьків – 18,9%. Значно менша кількість респондентів вказала на «уміння грати без правил» – 3,8%.

Для якісного і кількісного оцінювання відмінностей між традиційними підходами до позакласної роботи з формування готовності підлітків до творчої самореалізації і запропонованою програмою школа самовдосконалення «Повір у себе» розраховано коефіцієнт творчої самореалізації підлітків, який обчислено за результатами контролю. Коефіцієнт творчої самореалізації (P) обчислюємо за формулою:

$$P = \frac{\sum B}{\sum K} \quad (\dots)$$

де $\sum B$ – сума балів загальної оцінки за ознакою;

$\sum K$ – сумарна найбільша можлива кількість балів за ознакою.

Таблиця 1.

Коефіцієнт творчої самореалізації

Показники	Рівень	Контрольна груп		Р _к	Експериментальна група		Р _е
		Показники			Показники		
		кількість	відсоток		кількість	відсоток	
Відчуття новизни	Високий	21	6,0	0,06	40	11,3	0,113
	Середній	161	46,2	0,462	198	56,2	0,562
	Низький	166	47,7	0,477	114	32,3	0,323
Критичність	Високий	26	7,4	0,074	44	12,5	0,125
	Середній	62	17,8	0,178	96	27,2	0,272
	Низький	260	74,7	0,747	212	60,2	0,602
Здатність змінювати структуру об'єкта	Високий	21	6,0	0,06	38	10,7	0,107
	Середній	156	44,8	0,448	202	57,3	0,573
	Низький	171	49,1	0,491	112	31,8	0,318
Направленість на творчість	Високий	22	6,3	0,63	76	21,5	0,215
	Середній	126	36,2	0,362	116	32,6	0,326
	Низький	200	57,4	0,574	160	45,4	0,454
Самооцінка	Високий	248	71,6	0,716	295	83,8	0,838
	Середній	95	27,2	0,272	53	15	0,15
	Низький	5	1,4	0,014	4	1,1	0,011

Примітка. Загальна сума балів для оцінювання встановлювалась, виходячи з того, що максимальна оцінка ознаки – 10 балів це – високий рівень.

Таким чином, за коефіцієнтом творчої самореалізації підлітків ми можемо говорити про ефективність запропонованої методики позакласної виховної роботи.

Обізнаність батьків та ставлення до позакласної виховної роботи на початку і кінцевому етапах нами представлено у наступній таблиці.

За таблицею 2. можемо зазначити, що порівняно з даними на початку експеримента батьки стали більш позитивніше оцінювати умови формування готовності до творчої самореалізації підлітків у загальноосвітньому навчальному закладі. Оскільки коефіцієнт у межах від 0,114 до 0,887. Вони вважають, що особливості творчої самореалізації підлітків в умовах діяльності позакласної виховної роботи потребує від педагога поєднання колективних форм роботи з індивідуальними, таким чином розкриваються здібності та вміння підлітків. Досить високо респонденти оцінили взаємодію навчального закладу з батьками. У виховному процесі школи, батьки зазначають, що беруть активну участь у заходах, працюючи в класних та загальношкільних батьківських комітетах, виконуючи рекомендації, прохання вчителів. Спільна діяльність педагогів та батьків оцінюється батьками на високому рівні, вони позитивно налаштовані на спільну роботу, здійснюють спільне планування, підбивають підсумки діяльності.

Таблиця 2.

Розподіл відповідей на питання анкети для батьків

№	Питання	Відповідь	Показник				
			Констатувальний етап		Формувальний етап		Різниця
			к-ть	%	к-ть	%	
1	Чи знаєте Ви про заходи які проводять у школі з метою розвитку творчих здібностей дітей?	так	40	75,5	47	88,6	12,5
		ні	13	24,5	6	11,4	-13,1
2	Чи були присутні Ви на таких заходах?	так	29	54,7	32	60,4	5,7
		ні	24	45,2	21	39,6	-5,6
3	Чи брали Ви участь у таких заходах?	так	13	24,5	17	32,1	7,6
		ні	40	75,5	36	67,9	-7,6
4	Як Ви вважаєте, чи потрібна позакласна виховна робота в школі?	так	30	56,6	47	88,7	32,1
		ні	10	18,8	4	7,5	-11,3
		важко відповісти	13	24,5	2	3,8	-20,7
5	Які форми роботи з батьками для Вас цікаві?	Запрошення батьків на відкриті уроки	30	56,6	35	66,0	9,4
		Залучення батьків до проведення екскурсій	28	52,8	30	56,6	3,8
		Залучення батьків під час проведення спортивних змагань	18	33,9	21	39,6	5,7
		Бесіди класним керівником	25	47,1	37	69,8	22,7
		Письмове спілкування	16	30,1	1	1,9	-28,2

Висновки.

Отже, дослідженням з'ясовано, що коефіцієнт умов формування готовності до творчої самореалізації підлітків у загальноосвітньому навчальному закладі опитування батьків на початку дослідження становив 0,755, а на кінцевому етапі становить 0,886. Також зріс показник уявлень батьків про стимулювання творчої самореалізації підлітків. Таким чином можемо зазначити, що умови позакласної виховної роботи загальноосвітнього навчального закладу на кінцевому етапі дослідження батьки оцінили більш ефективними, ніж на початку дослідження.

Отже, можемо зазначити, що виховна система загальноосвітнього навчального закладу має бути спрямована на розвиток творчої особистості, розвиток її ініціативи з урахуванням потреб і здібностей. Внаслідок саме такої організації діяльності підлітків виникає можливість їх творчої самореалізації, що спонукає їхнє прагнення до набуття необхідних прийомів та засобів, які визначаються нестандартністю, оригінальністю. Система позакласної виховної роботи покликана забезпечити підліткам можливість у вільний час всебічно розвинути і реалізувати власні творчі здібності. Провідною умовою цього є готовність педагога до цієї сфери професійної діяльності.

Перспективи подальших досліджень полягають у розробленні програми, що інтегрує навчальну, позакласну діяльність підлітків, та стимулювальний процес їх творчої самореалізації. Головна мета якої – створення умов для найбільш повного розкриття, розвитку та реалізації підлітками своїх здібностей та успішної творчої самореалізації.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Болдырьов М. И. Методика воспитательной работы в школе: Учеб. Пособие для студентов пед. ин-тов. – 2-е изд., испр. и доп. – М: ПРОСВЕЩЕНИЕ 1981. – 223 С.
2. Васютинський В. О. Інтеракційні виміри особистісного і соціального буття / В. О. Васютинський // Соціальна психологія. – 2005. – № 3. – С. 8–19.
3. Крупская Н. К. Педагогические сочинения: В 6-ти т. / Под ред. А.М. Арсеньева, Н. К. Гончарова, П. В. Руднева. Т.5. - М.: Педагогика, 1980. - С.398-404.
4. Крупская Н. К. Педагогические сочинения: В 6-ти т. / Под ред. А. М. Арсеньева, Н. К. Гончарова П. В. Руднева. Т.6. - М.: Педагогика, 1980.-С.226-231; 291-298.
5. Сокольников Ю. П. Системный анализ воспитания школьников. М., 1986, — 136с.
6. Шацкий С. Т. Избранные педагогические сочинения: в 2 т./ СТ. Шацкий; сост. Л. Н. Скаткин; общ.ред. Н. П. Кузина. - М.: Педагогика, 1980.-Т.1-304 с.

THE EDUCATIONAL PROCESS IN SECONDARY SCHOOL THROUGH PARENTS EYES

O. FLIARKOVSKA

Problem. Education plays a special role in shaping the new generation, transmission common historical experience, its multidimensionality, multidimensional views, feelings, ideas, beliefs, principles, objectives and means of implementing its own activity, its implementation will in aspirations, desires, in the activity.

That education, directs a person to his path of self-realization, the choice of form and content behavior.

Intensive development of the theory of education in our country is based on the idea Blonskii, A. Makarenko, C. Ushinskyi, N. Krupska, S. Shatsky and other teachers of 20-30 years of the twentieth century.

It was during these years laid the foundations of the theory of education with the development of creative personality, "people are not educated parts", as claimed A. Makarenko.

The concept of holistic education that reflects the reality of the teaching position of logical thinking, "can become - as noted by the author - a kind of" frame "that provides a set of synthesizing yet often disparate pedagogical knowledge gained from the research carried out on the basis of the functional approach "[5, p.131].

This view is shared by Y. Sokolnikov, he believed that the process of education is "the result of the operation is not one system but several, in which at that time put a person" [5, p.131]. These systems are interlinked and have their specific purpose, structure, content, forms of organization of the pupils and teachers.

This opinion is supported and M. Boldyrov, he emphasized that "education - a holistic process. A man brought up as a complete person.

Unable at first to form moral character, and accustomed to labor; initially engage in aesthetic education, and then move on to the physical. Personality is not developing parts and holistically. Of course the nature of educational objectives, the scope and depth of the content of education, the ratio of its species and sections at different stages of development students are not the same.

But at all stages of the educational activity do not forget about the main goals of the school - a comprehensive, harmonious development of personality "[1, p.11].

Object study of N. Krupskaya was a positive influence on adolescent character and ideals, as well as activities that are pathetic and romantic nature [3, 4]. Teens often form a model's behavior, thinking, behavior, imitating the teacher.

Therefore, teachers need to constantly work on yourself to feel and realize the importance and responsibility for the person that was being formed.

The school is aimed at a person, is capable of converting the world, most realize their creative potential and top condition for this is the willingness of teachers to this area of professional activity.

Experimental work (creating children's clubs, kindergartens, colonies) has enabled S. Shatsky formulate a set of principles that fit the organization as an academic and extra-curricular activities with children, which are then included in the basis of his method, and the immediate goal he calls the "organization of children life at any given moment.

"Organization of children's lives, according to S. Shatsky is an organization of activities. The author points out that the organization of activities must meet the ages of children, and be as necessary for them [6].

Thus, educational activities should primarily rely on the personal characteristics of the adolescent, and the organization of the teens on their own experience and the experience accumulated human experience.

Thus, the main task of an educational institution - tie into a single process, all activities of a teenager, and by exercises to consolidate useful changes in physical and mental health of teenagers, arising from activities.

In addition, during the organization of the adolescent should consider the impact of material and social environment surrounding a teenager, so that the whole educational process varies according to changes in the environment.

Analysis of current research. The problem of self-actualization of adolescent education has always attracted the attention of theorists and practitioners of education. On the need for formation process of self-actualization argued in his paper Amonashvili S., M. Boldyrov, P. Blonsky, A. Wozniak, I. Zyazyun, C. Kremen, A. Makarenko, G. Poustovit, Sokolnikov, V. Sukhomlinsky, C. Sysoiev, K. Ushinsky more.

The purpose of the article. Attitude of parents regarding pedagogical conditions of formation of self-actualization adolescents in secondary schools and parents ideas on the promotion of self-actualization adolescents.

The main material. Family is the basis of educational work in secondary schools. As noted by V. Vasyutinskii social basis of society is a continuous transfer of symbolic meanings from generation to generation.

Children are starting to acquire a system of symbolic meanings, joining the community and become part of it. Thus, the family serves as the primary mediator in broadcast social impacts on a person.

Parents, as the earliest social development of the person with mental priority in the impact on the child, laying the foundations of personal basic [2, p.12].

So we can conclude that the importance of parental involvement in school work due not only need to know the conditions of training and education of children in school, the child's position in the relations of the team, but the fact that parents can take on the organization of work in a particular classes according to their capabilities.

Parents are the organizers of developing cooperation in the family, and an example in the personal growth of adolescents.

Questioning parents and analysis of the results was aimed at ascertaining the views of parents on the activities which held in the school, performance of teachers of the institution, school relationships with parents, forms of work with parents to improve the effectiveness of teaching staff towards the formation of readiness for creative self-adolescent views of parents on the conditions created in an educational institution for the development of creative abilities of teenagers. Level of relevance parents about issues of preparedness for creative self teenagers.

The form questionnaire containing both closed and open questions. In matters of the closed form were asked to select one correct answer, which was marked by "o", or select multiple answers marked «1» from several options.

In such matters, the answer is placed in a certain order. Questionnaires included questions of open form, allowing the respondent to freely construct or supplement a response (complete) partial answer.

In the survey involved 53 respondents, including 81% of women and 19% men. According to the survey 89% of parents are actively involved in the life of the institution, 11% of respondents are well informed regarding the event, held in the school, but for some reason did not take such measures of participation.

According to the parents an important form of extracurricular educational work in schools is of group work, it was noted by 60% of respondents. Visiting groups, sections, studios, clubs available for their children.

In their opinion groups for preferences, desires not only provide opportunities all-round development of adolescents, but also expand their internal culture, and, most importantly, ability, talent.

This work develops the aesthetic and artistic tastes of adolescents, their creativity, knowledge deepens, has a sense of beauty, noted in their responses.

However, 40% of parents we note that the child does not attend school group, and pointed out the following reasons: my child does not attend group, because there is no time, children are overloaded with homework subjects - 47.6%, the school is no circle who are interested in child - 6 (28.5%), attending after-school establishments, employment in another school, etc. - 23.8%. Thinking about the development of creative abilities in adolescents, involving them in creative work in schools through extracurricular educational work created the necessary conditions for the development of each and every adolescent mental qualities.

Engaging adolescents in creative activities reveals their horizons of human capabilities and promotes proper definition of their place in life, their talents and abilities. Of the people surveyed responses can be concluded that 88.7% of parents believe that extracurricular educational work effectively promotes creative personality development of adolescents and 7.5% of respondents indicated that they believe such work in the school is not required as is unsatisfactory level, 3.8% of respondents were difficult to answer this question.

According to 94.3% of the respondents support talented and gifted children, self-improvement and self-promoting young talents, develop their creative abilities carried out through participation in various competitions, tournaments, student competitions, exhibitions and competitions.

Kids these respondents willingly participate in such events, and 5.7% of respondents stated that their children have no desire to participate in the above activities. According to the results of our investigation to stimulate creative activity involves creating conditions in secondary schools, in which the active creative activity gives some results, it is necessary and sufficient to meet significant and socially constructed needs teenager formation of his willingness to creative fulfillment.

On the need to stimulate creative activity of adolescents reported a 100% parent. The purpose of incentives is not only encourage teens to creative activity, but also his interest in such activities.

The views of parents on whether created in the institution proper conditions for the development of creative abilities of adolescents as follows: most parents, namely 58.8%, indicated that, in their opinion, the school created the right conditions for the development of creative abilities of the child, 30% said that part was 7.5% could not answer the question, and 1.9% believe that school and creation of appropriate conditions for the development of creative abilities of teenagers.

An important condition for effective extracurricular educational work is the cooperation of school and family, which provides the appropriate level of pedagogical culture of their parents. The close relationship of schools and families can develop through teacher education of parents and their involvement in educational work.

The most interesting forms of cooperation between parents of adolescents admitted discussions with the class teacher 69.8% and an invitation to open 66% of lessons, moreover, 56.6% of respondents indicated that they are interesting for parental involvement in excursions, and 39.6% - to sports competitions.

And only 1.9% of parents interesting written communication with teachers. Also added that their parents are interested in such forms of cooperation as a joint vacation "children-parents-teachers" and the online communication.

According to the results of our study adolescent development is the process of identity formation, improving his physical and spiritual forces by external and internal, controlled and uncontrolled factors, among which the most important are targeted education.

The priorities of teen parents indicated: 90.7% - intellectual development, 73.6% - spiritual development, 67.9% - self-realization in the future, 58.5% - creative activity, 54.7% - social skills and 52, 8% - physical development, 39.9% - work skills, 34% - helping families additionally respondents reported an harmonious development.

With the birth of the child of parents worried their future. A significant number of parents of 60.4% based on the fact that children's future will depend on the capabilities of the adolescent's own, will, skills.

The same number of respondents in 18.9% said that will depend on the socio-economic development and on how a teenager can self-realization in future. Also, 7.5% said that it would depend on whether their child will be able to take advantage of the circumstances to carry out their life plans and the material well-being of parents and 17% bonds.

These parents feel obligated to do everything in their power to their children when they grow up, live well, that felt somewhat relaxed and carefree. From among all respondents was 3.8% could not answer the question.

The primary factors that are most influential for success in life, according to respondents, is the high level of education and professionalism - 66% belief in yourself - 60.4%. Help youth succeed in life clear life goals - 56.6% and a sense of responsibility - 1732.1%.

The same number of respondents reported good faith efforts, hard work; volitional qualities, ability to submit to circumstances - 24.5%, a creative approach to business - 20.8%, as well as material security and relations of parents - 18.9%.

A much smaller number of respondents pointed to "the ability to play without rules" - 3.8%. For qualitative and quantitative evaluation of the differences between traditional approaches to extra-curricular activities to build readiness teens to creative self-realization and the proposed program of school self-improvement "Believe in yourself" calculated rate of self-actualization

teens, which is calculated on the results of monitoring.

The coefficient of self-actualization (P) is calculated using the formula:

$$P = \frac{\sum B}{\sum K} \quad (\dots)$$

$\sum B$ - total score on the basis of an overall assessment;

$\sum K$ - highest total number of points on the ground.

Tab.1

The coefficient of self-actualization

Indicators	Level	Control group		P k	Experimental group		P c
		Indicators			Indicators		
		Number	Per cent		Number	Per cent	
Feeling of news	High	21	6,0	0,06	40	11,3	0,013
	Average	161	46,2	0,462	198	56,2	0,562
	Low	166	47,7	0,477	114	32,3	0,323
Critical	High	26	7,4	0,074	44	12,5	0,125
	Average	62	17,8	0,178	96	27,2	0,272
	Low	260	74,7	0,747	212	60,2	0,602
Capacity to change the structure of object	High	21	6,0	0,06	38	10,7	0,107
	Average	156	44,8	0,448	202	57,3	0,573
	Low	171	49,1	0,491	112	31,8	0,318
Direction to creative	High	22	6,3	0,63	76	21,5	0,215
	Average	126	36,2	0,362	116	32,6	0,326
	Low	200	57,4	0,574	160	45,4	0,454
Self-valuation	High	248	71,6	0,716	295	83,8	0,838
	Average	95	27,2	0,272	53	15	0,15
	Low	5	1,4	0,014	4	1,1	0,011

Note. Total points for evaluation established, based on the fact that the maximum score features - is 10 points - a high level.

Thus, the coefficient of self-actualization teens we can talk about the effectiveness of the proposed technique extracurricular educational work.

Knowledge and attitudes of parents towards extracurricular educational work at the beginning and end stages we presented in the following table.

According to Table 2 can be noted that compared to parents at the beginning of the experiment were more positively evaluate the conditions of formation of readiness for creative self teenagers in secondary schools.

Since the ratio ranging from 0.114 to 0.887. They believe that the characteristics of self-actualization of adolescent extracurricular activities in terms of educational work requires a combination of teacher collective forms of work with individual thus revealed abilities and skills of adolescents.

Quite high, respondents rated the interaction of the institution with their parents. In the educational process of the school, parents report that actively participate in the activities, working in the classroom and parent-school committees, fulfilling the recommendations, requests of teachers. Joint activities of teachers and parents assessed by parents at a high level, they are enthusiastic to work together, conduct joint planning, summarize activities.

Tab.2

Responses to the questionnaire for parents

№	question	answer	Constant period		Form period		difference
			number	Per cent	number	Per cent	%
1	Do you know about measures which are conducted at school with aim of development creative skills of children?	yes	40	75,5	47	88,6	12,5
		no	13	24,5	6	11,4	-13,1
2	Were you on these measures?	yes	29	54,7	32	60,4	5,7
		no	24	45,2	21	39,6	-5,6
3	Did you take part on these measures	yes	13	24,5	17	32,1	7,6
		no	40	75,5	36	76,9	-7,6
4	How do you think, need after classes work at school?	yes	30	56,6	35	66	9,4
		no	10	18,8	4	7,5	-11,3
		It 's difficult to answer	13	24,5	2	3,8	-20,7
5	What forms of work with parents are interesting?	Invitation of parents to open lessons	30	56,6	35	66	9,4
		Involvement of parents to conducting excursions	28	52,8	30	56,6	3,8
		Involvement of parents to conducting sports competitions	18	33,9	21	39,6	5,7
		Conversations with class teacher	25	47,1	37	69,8	22,7
		Writing conversation	16	30,1	1	1,9	-28,2

Conclusions.

Consequently, the study found that the rate of formation conditions of readiness for creative self teenagers in secondary schools survey parents at baseline was 0.755, and the final stage is 0.886.

Also increased rate of submissions parents on the promotion of self-actualization adolescents. Thus we can note that the terms of extracurricular educational work of an educational institution in the final stage of the study, parents rated more effective than at baseline.

Thus, we can note that educational public school system should be aimed at developing the creative person, the development of initiatives to meet the needs and abilities. As a result of just such organization of the teenagers there is the possibility of creative self-prompting their desire for acquiring the necessary techniques and means that are determined unconventional, original.

System extracurricular educational work aims to provide an opportunity for adolescents in their spare time to fully develop and implement their own creativity. The key condition for this is the willingness of teachers to this area of professional activity.

Prospects for future researches are developed in the program that integrates academic, extracurricular activities adolescents and stimulating the process of creative self. Whose mission - to create conditions for the fullest disclosure, development and implementation of teenagers of their abilities and successful creative selfrealization.

References:

1. Болдирьев М. И. Методика воспитательной работы в школе: Учеб. Пособие для студентов пед. ин-тов. – 2-е изд., испр. и доп. – М: ПРОСВЕЩЕНИЕ 1981. – 223 С.
2. Васютинський В. О. Інтеракційні виміри особистісного і соціального буття / В. О. Васютинський // Соціальна психологія. – 2005. – № 3. – С. 8–19.
3. Крупская Н. К. Педагогические сочинения: В 6-ти т. / Под ред. А.М. Арсеньева, Н. К. Гончарова, П. В. Руднева. Т.5. - М.: Педагогика, 1980. - С.398-404.
4. Крупская Н. К. Педагогические сочинения: В 6-ти т. / Под ред. А. М. Арсеньева, Н. К. Гончарова П. В. Руднева. Т.6. - М.: Педагогика, 1980.-С.226-231; 291-298.
5. Сокольников Ю. П. Системный анализ воспитания школьников. М., 1986, — 136с.
6. Шацкий С. Т. Избранные педагогические сочинения: в 2 т./ СТ. Шацкий; сост. Л. Н. Скаткин; общ.ред. Н. П. Кузина. - М.: Педагогика, 1980.-Т.1-304 с.